

Namibië najaar 2016

Evaluatie training Otjiwarongo 31 oktober t/m 4 november

Voorgeschiedenis.

Health & Emergency care Learning program is ontstaan in 2006, nadat onze werkgever Kijlstra Ambulancegroep Fryslân een ambulance gedoneerd had aan Gobabis in Namibië. Gobabis is de zuster gemeente van Drachten.

HELP richt zich op het bevorderen van de (acute) gezondheidszorg in Namibië. Zonder onderscheid te maken tussen, geslacht, kleur, ras, religie, seksuele geaardheid of politieke overtuiging. Essentieel hierbij is kennisoverdracht!

Inmiddels hebben we al diverse trainingsprogramma's opgezet. We geven Basic Pre Hospital care lessen aan de brandweer, EHBO lessen in de sloppenwijken, en diverse trainingen in het ziekenhuis.

Sinds 2014 zijn twee van onze lessen geaccrediteerd door The Health Professions Councils of Namibia. Dit zijn de volgende lessen:

- Pre Hospital Care Practitioner
- New Born Resuscitation

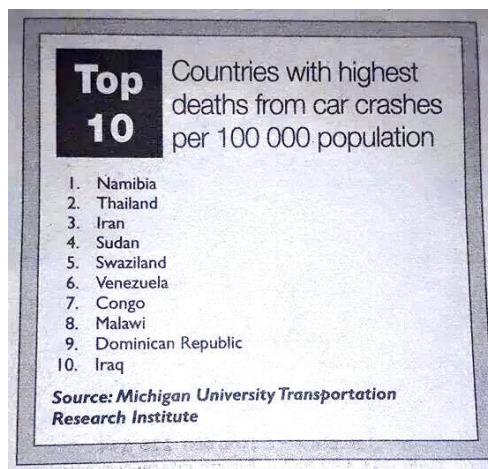
Deze cursussen zijn voor verpleegkundigen van het ziekenhuis en ambulance. Tot 2015 werden deze lessen alleen gegeven in Gobabis maar sinds 2016 ook in het noordelijker gelegen Otjiwarongo.

Namibië

Namibië ligt in het zuiden van Afrika, tegen de grens van Zuid-Afrika. Namibië is tweeëntwintig keer zo groot dan Nederland en er wonen slechts 2.1 miljoen mensen.

Windhoek is de hoofdstad van het land, hier staat ook het enige ziekenhuis waar men beschikt over een CT scan en waar vrijwel alle operaties uitgevoerd kunnen worden. Dit betekent vooral voor de ambulancezorg dat er vaak, na stabilisatie in een lokaal ziekenhuis, er langdurig met een patiënt gereden moet worden.

Daarnaast staat Namibië al jaren op de eerste plaats van aantal dodelijke ongevallen per jaar ter wereld.

Namibië is opgedeeld in een aantal regio's, deze regio's hebben hun eigen ziekenhuis met ambulances. Het verzorgingsgebied van deze ambulances is vaak net zo groot als heel Nederland!! Daarnaast is er voor de verpleegkundigen die deze ambulances bemannen (verpleegkundigen die ook in het ziekenhuis werken) nog nooit een extra training gegeven over pre-hospitale zorg, terwijl dit wel degelijk heel anders is dan de zorg in het ziekenhuis!

Om te zorgen dat de verpleegkundigen die de ambulances bemannen goed getraind bij de patiënten komen, wat levens redt en invaliditeit kan voorkomen wat voor een relatief arm land als Namibië geld bespaart, hebben wij een trainingsprogramma geschreven die ze daar op voorbereid.

Daarnaast is baby sterfte een groot probleem in Afrika en ook in Namibië. Met name door de grote afstanden, geen pre natale zorg etc. komt het vaak voor dat een zwangere tijdens of vlak na de bevalling haar kindje verliest. Om dit te voorkomen hebben wij ook een trainingsprogramma ontwikkeld welke kan helpen om deze sterfte omlaag te brengen.

Trainingen najaar 2016

Van 31 oktober tot en met 4 november hebben wij trainingen verzorgd in Otjiwarongo.

Dit was voor ons de eerste keer dat we hier heen gingen, de afgelopen tien jaar hadden we de trainingen altijd verzorgd in Gobabis.

Het ziekenhuis in Otjiwarongo was echter enthousiast gemaakt door het ziekenhuis uit Gobabis en zo doende hebben ze ons uitgenodigd om de trainingen ook bij hun te verzorgen.

In Gobabis kennen wij inmiddels binnen het ziekenhuis iedereen en hebben we prima contacten. Daar hebben wij een coordinator aangesteld die voor alle logistieke voorwaarden zorgt, in Otjiwarongo moest dat nog geregeld worden.

De voorbereidingen waren echter al vroeg in gang gezet, in februari zijn we al begonnen om diverse zaken te regelen en te plannen. We onderhielden nauwe contacten met Dr. J. Mutombo, de PMO (Principal Medical Officer) van het staats-ziekenhuis in Otjiwarongo. Het bleef door een aantal regelgevingen echter tot de laatste week spannend of het door kon gaan. Dit doordat er binnen het ministerie van volksgezondheid een wissel van persoon was ontstaan en er daarom nog één handtekening ontbrak. Echter heeft het ziekenhuis van Otjiwarongo prima werk vericht en kon het gelukkig allemaal zoals gepland doorgaan!

En we moeten zeggen alles was ook prima geregeld. Er waren dertien verpleegkundigen, lokalen waren geregeld, beamer was aanwezig, eten en drinken was verzorgd en aan alles was gedacht, we voelden ons meer dan welkom.

Pre- Hospital Care Practitioner

Deze vijfdaagse training startte op maandag ochtend. Na een voorstelronde bleek nogmaals hoe zeer de training nodig was. Iedere verpleegkundige ging geregeld naar een ongeval maar het ontbrak aan kennis en kunde wat te doen. Met name trauma komt heel veel voor in en rond Otjiwarongo. Dit omdat de B1 één van de belangrijkste autowegen van Namibië door dit gebied kruist. Bij een ongeval zijn vaak meerdere doden en gewonden, zo is het niet vreemd dat er 23 slachtoffers per ongeval zijn!!!

In de korte periode, van een week, dat wij daar les gaven waren er alleen al in drie ongevallen zes mensen overleden en diverse mensen gewond geraakt!

De training is zoals eerder geschreven een vijfdaagse cursus met op de laatste dag een schriftelijk en praktisch examen. De lessen zijn gebaseerd op een wereldwijde standaard in pre hospitale trauma zorg en aangepast aan de Namibische situatie, daarnaast hebben we protocollen ontwikkeld waarmee ze de zorg kunnen optimaliseren.

De lessen zijn opgebouwd volgens het principe "Treat first what kills first". En bestaat uit de volgende onderdelen:

Assessment

Kinematics of trauma

Airway & Breathing

Thoracic trauma

Circulation

Abdominal trauma

Disability

Head trauma

Exposure

Spinal trauma

Extremity trauma

De lessen zijn opgebouwd uit een theoretisch gedeelte, doormiddel van power point presentaties, en veel praktijk gerichte training. Daarnaast krijgt iedere cursist een door ons geschreven syllabus om thuis te kunnen studeren.

Vooraf het praktijk onderwijs is voor de studenten nieuw. Bij iedere cursus of opleiding die ze volgen is de vorm van lesgeven alleen maar een theoretisch praatje. Dit was in het begin heel even wennen voor de cursisten maar al snel deed iedereen zeer enthousiast mee. Bij aanvang van de trainingen werden de cursisten verdeeld onder de drie instructeurs, deze groepen bleven gedurende de praktijkoefeningen bij elkaar zodat een zeer intensieve begeleiding mogelijk was. Vooral deze vorm van lessen sprak de verpleegkundigen aan wat bleek uit de evaluaties. Door het geleerde direct in de praktijk toe te passen blijft alles veel beter hangen!

Doordat de lessen geaccrediteerd zijn in Namibië door de HPCNA moeten de cursisten aan het eind van de trainingen voldoen aan een vooraf bepaalde standaard.

Zo moet op het theorie examen tenminste 70 % juist zijn beantwoord, en moet de praktijk toets met een voldoende zijn afgerond. Voor de praktijk toets maken we gebruiken van verschillende casussen waarop de verpleegkundigen bepaalde punten moet scoren om tot een voldoende te komen. In dit geval is het iedere verpleegkundige gelukt om het certificaat te behalen, hier zijn wij reuze trots op.

New Born Resuscitation Course

In de avonduren hebben we aan een groep van tien verpleegkundigen van de afdeling obstetrie deze cursus gegeven. Ook hierbij was het zo dat de verpleegkundigen nog niet eerder een cursus hadden gevolgd welke dit onderwerp bevatte. Naast theorie onderwijs stonden deze avonden ook veel in het teken van oefenen.

Iedere verpleegkundige gaf voordat ze met de cursus begonnen aan dat het opvangen van een baby met een slechte start iets is waar ze erg tegen opzien. De bedoeling van deze cursus is dan ook om deze angst weg te nemen en ze aan te leren wat wel en wat niet te doen.

De groep was erg enthousiast zowel bij het theoretische gedeelte evenals met de praktische training. Het niveau van deze avonden was hoog. Iedereen heeft aan het eind van deze cursus dan ook zijn certificaat behaald.

Uit de evaluatie bleek dat de verpleegkundigen erg enthousiast waren over wat ze was aangeleerd en nog belangrijker dat ze nu weten wat ze moeten doen en dat ze met relatief eenvoudige handelingen een pasgeborene kunnen redden.

Conclusie

Wij kunnen terug kijken op een zeer geslaagde trainingsweek. Door het enthousiasme van de studenten en niet in de laatste plaats door het goede voorbereidende werk van de medische staf van het ziekenhuis in Otjiwarongo zijn deze training erg goed verlopen en kunnen de verpleegkundigen hun werk prima uitvoeren. En uiteindelijk gaat het erom dat ze de patiënten goed kunnen verzorgen.

Door het ziekenhuis in Gobabis en Otjiwarongo zijn we alweer gevraagd om ook in 2017 deze trainingen opnieuw aan te bieden. Daarnaast hebben we nog een training voor artsen in ACLS (geavanceerde reanimatie technieken) welke we momenteel mee bezig zijn om ook deze geaccrediteerd te krijgen in Namibië.

Ook volgend jaar willen we ons weer inzetten voor de collega's in Namibië, we gaan daarom in het najaar van 2017 weer naar dit bijzondere land. Waarbij we beide ziekenhuizen weer gaan voorzien van trainingen.

Met vriendelijke groeten,

Bowe Bottinga, *Master Physician Assistant en Ambulanceverpleegkundige bij Kijlstra Ambulance Groep Fryslân*

Wander Netters, *Anesthesie verpleegkundige en Ambulanceverpleegkundige bij Kijlstra Ambulance Groep Fryslân*

Jillard Faber, *Intensive care / cardiac care verpleegkundige en Ambulanceverpleegkundige bij Kijlstra Ambulance Groep Fryslân*